

L'afer Ràdio 4

Vicenç Villatorrada

Si un govern del PP hagués anunciat la intenció de tancar les emissions de Ràdio 4 en català i d'aprimar la programació en català de Sant Cugat fins a la mínima expressió, tots hauríem considerat aquest gest com una confirmació de la seva catalanofòbia. Si això s'hagués fet amb un govern de CiU al Principat que hagués estat incapaç d'aturar el tancament i l'aprimament, s'hauria escrit que el nacionalisme conservador aposta pel monopoli de la catalanitat i contra el pluralisme. Però resulta que qui anuncia aquest tancament i aprimament és un govern socialista. I que la Generalitat catalana està governada per un tripartit que a dia d'avui és el mateix que governa les institucions municipals i que garanteix la majoria parlamentària d'esquerra a Madrid.

Per aquesta via, l'afer de Ràdio 4 –que és també l'afer de Sant Cugat– ens recorda que això de la política catalana, de la qüestió lingüística i de l'Espanya plural no és una pel·lícula de bons i dolents, sinó una cosa més complicada. De vegades, des del nacionalisme i encara més des de l'esquerra s'ha volgut presentar la política com un *western*. En una de les versions, la política seria estrictament el xoc entre una dreta sempre cavernícola per definició i una esquerra comprensiva i angèlica. En una altra versió, el món seria un lloc amable i sense problemes si no existís una cosa terrible que es diu PP. Jo estic convençut que el PP és un problema, que la seva tendència ultra, que el seu encastellament extremista, és el pitjor que està passant avui a Espanya, al País Valencià, a les Balears i en un altre sentit a Catalunya. És el més gran dels problemes. Però no pas l'únic. Sense PP també tindríem problemes. El de Ràdio 4, per exemple.

L'afer Ràdio 4 posa damunt de la taula no tan sols una injustícia històrica –carregar-se els pioners de la radiodifusió en català–, sinó també un argumentari pervers. Diuen que la tanquen per diners. Com si diguessin: perdem diners perquè fem coses en català. Escoltin, la ràdio i la televisió públiques a Espanya perden diners quan emeten en castellà. Molts més que quan emeten en català. Probablement no n'haurien de perdre tants. Però probablement n'han de continuar perdent, si és que volem que compleixin una funció social diferenciada de la de les privades. Carregar-se el que es fa en català i el que es fa descentralitzat en nom dels diners és alimentar la idea que això del pluralisme lingüístic i cultural és una llauna caríssima, i que aniríem bé si ens la trèiem del damunt i ens passéssim tots al castellà, que és el lògic i natural.

Però en el cas de Catalunya s'ha posat un altre argument al damunt de la taula: la feina pel català ja la fa TV3 i Catalunya Ràdio. No cal que la facin altres emissores públiques. Estic

d'acord que l'existència d'oferta pública ràdio i televisió tatal, nacional i local obligaria a un cert plantejament de junts i a un repartiment dels papers. Que no té sentit que talunya Ràdio, la Com i Ràdio 4 facin el mateix paper plicat i en estereofònic. Repartim papers, però no fem cveus. I, sobretot, no deslliurem l'estat de les seves responsabilitats en la igualtat d'oportunitats entre totes les llengües que parlem entre tots els qui li paguem impostos. Si repartim les responsabilitats com ara ens insinuen –la Generalitat la responsable del català i l'estat és el responsable del castellà–, també hem de repartir els mitjans, els recursos, els diners i les competències d'una altra manera. Si l'estat concentra recursos i mitjans, té també una quota de responsabilitat en l'equilibri entre les diverses llengües. I és obvi que sortint d'una situació desequilibrada, la funció equilibradora dels poders públics és ajudar més al més feble, a qui més necessita. Que el fort vagi a favor del fort i només el feble

L'afer Ràdio 4 posa damunt de la taula no tan sols una injustícia històrica –carregar-se els pioners de la radiodifusió en català–, sinó també un argumentari pervers.

gui possibilitats d'anar a favor del feble és la fórmula per petuar la desigualtat.

Ni el discurs sobre el dèficit de la ràdio i la televisió pública ni el discurs sobre un nou repartiment de les responsabilitats lingüístiques justifica avui tancar una veu pública en català en un panorama de mitjans de comunicació on el català continua estant per sota. De vegades tinc la sensació que l'espai espanyol és profundament liberal quan parla del català –mani el mercat– i profundament intervencionista quan parla del castellà. No és que l'estat surti del món de la comunicació, perquè està convençut que és un món que s'ha de regir per les lleis del mercat. Surt del món de la comunicació català i es queda en el món de la comunicació en castellà. Això és trampa.